

Boodschap voor de Veertigdagentijd van 2004

'Wie één zo'n kind bij zich ontvangt in mijn naam, ontvangt Mij' (Mt 18,5)

Dierbare broeders en zusters

1. Het beeldende ritueel van het askruisje markeert het begin van de heilige Veertigdagentijd, waarin de gelovigen in de liturgie opnieuw worden opgeroepen om zich radicaal te bekeren en te vertrouwen op Gods genade.

Het thema van dit jaar – “*Wie één zo'n kind bij zich ontvangt in mijn naam, ontvangt Mij*” (Mt 18,5) – nodigt ons uit om stil te staan bij het leven van kinderen. Ook in deze tijd blijft Jezus hen tot zich roepen en stelt Hij ze ten voorbeeld aan allen die zijn leerling willen zijn. De woorden van Jezus roepen ons op om te zien hoe er met kinderen wordt omgegaan in onze gezinnen, in de burgerlijke maatschappij en in de Kerk. Zij vormen ook een stimulans om de eenvoud en het vertrouwen te hervinden die de gelovigen moeten koesteren in navolging van de Zoon van God, die deelde in het lot van de kleinen en de armen. Clara van Assisi zei het graag zo: Christus “lag in een kribbe, leefde in armoede en stierf naakt aan het kruis”.¹

Jezus had een voorliefde voor kinderen, vanwege “hun eenvoud, hun levensvreugde, hun spontaniteit en hun geloof vervuld van verwondering”.² Daarom is het zijn wens dat de gemeenschap zich met open armen en heel haar hart openstelt voor hen, zoals Hij zelf ook deed: “*Wie één zo'n kind bij zich ontvangt in mijn naam, ontvangt Mij*” (Mt

18,5). Naast de kinderen plaatst Jezus ‘de geringsten onder de broeders’: zij die lijden, zij die arm zijn, zij die honger en dorsten, vreemdelingen, zij die naakt zijn, ziek zijn of gevangen zitten. Door zich over hen te ontfermen en hen lief te hebben of juist door hen met onverschilligheid of minachting te bejegenen, tonen wij hoe wij tegenover Hem staan, want juist in hen is Hij tegenwoordig.

2. Het evangelie verhaalt over de jeugd van Jezus in het eenvoudige dorpje Nazaret, waar Hij zijn ouders gehoorzaam was en “*een wijs en volwassen man werd, die steeds meer in de gunst kwam bij God en de mensen*” (Lc 2,52). Door eerst zelf een kind te zijn, wilde Hij delen in onze menselijke ervaring. “*Hij heeft zichzelf ontledigd,*” schrijft de apostel Paulus, “*en de gestalte van een slaaf aangenomen. Hij is aan de mensen gelijk geworden. En als mens verschenen heeft Hij zich vernederd; Hij werd gehoorzaam tot de dood, de dood aan een kruis*” (Fil 2,7-8). Toen Hij op twaalfjarige leeftijd in de tempel in Jeruzalem bleef, zei

1. *Testament, Franciscaanse bronnen*, 2841.

2. Johannes Paulus II, *Angelusboodschap* (18 december 1994).

Hij tegen zijn ouders die Hem ongerust kwamen zoeken: *“Waarom hebben jullie Mij gezocht? Wisten jullie niet dat ik bij mijn Vader moest zijn?”* (Lc 2,49). Ja, heel zijn leven stond in het teken van de vertrouwensvolle gehoorzaamheid van de Zoon aan zijn hemelse Vader. *“Mijn voedsel is:”* zei Hij, *“de wil doen van Hem die Mij gezonden heeft en het werk volbrengen dat Hij Mij heeft opgedragen”* (Joh 4,34).

In de jaren van zijn publieke leven heeft Jezus vaak benadrukt dat alleen zij die als kinderen worden, het koninkrijk der hemelen zullen binnengaan (vgl. Mt 18,3; Mc 10,15; Lc 18,17; Joh 3,3). In zijn leer worden jonge kinderen het treffende beeld voor de leerling die geroepen wordt om gedwee als een kind de goddelijke Meester te volgen: *“Wie zich dus klein maakt als dit kind, die is de grootste in het koninkrijk der hemelen”* (Mt 18,4).

Eén van de minsten worden en de kleintjes ontvangen: twee aspecten van dezelfde leer die de Heer ook in deze tijd aan zijn leerlingen voorhoudt. Alleen degene die zich tot een van ‘de minsten’ maakt, is in staat om ‘de minste’ van onze broeders en zusters te ontvangen.

3. Vele gelovigen streven er trouw naar om gevolg te geven aan deze leer van de Heer. Ik noem hier de ouders die bereid zijn om de verantwoordelijkheid voor een groot gezin op zich te nemen, vaders en moeders die zich, in plaats van succes op het gebied van werk en carrière als het hoogste goed te zien, grote inspanningen getroosten om hun kinderen de menselijke en religieuze waarden mee te geven die het leven werkelijk zin verlenen.

Met grote bewondering denk ik ook aan allen die zich wijden aan de zorg voor kansarme kinderen en hen die het lijden verlichten van kinderen en hun families als gevolg van oorlog en geweld, onvoldoende goed

voedsel en water, gedwongen immigratie en de vele vormen van onrecht die er in de wereld bestaan.

Naast deze edelmoedigheid moet ook gewezen worden op het egoïsme van hen die geen kinderen ‘ontvangen’. Er zijn jonge mensen die diep beschadigd zijn door geweld van volwassenen: seksueel misbruik, gedwongen prostitutie, betrokkenheid bij drugshandel en druggebruik; kinderen die worden gedwongen om te werken of te vechten; jonge kinderen die voor altijd getekend zullen blijven door het uiteenvallen van het gezin; kinderen die betrokken worden bij de weezinwekkende handel in organen en mensen. En dan de tragedie van AIDS en de verschrikkelijke gevolgen van deze ziekte in Afrika. Men zegt dat er nu miljoenen mensen door deze gesel zijn getroffen, van wie een groot aantal al vanaf de geboorte is geïnfecteerd. Voor zo’n ontstellende tragedie mag de mensheid haar ogen niet sluiten.

4. Wat hebben die kinderen voor kwaad gedaan dat zij het verdienen om zo te lijden? Het is niet eenvoudig, zo niet onmogelijk om deze onrustbarende vraag vanuit de menselijke optiek te beantwoorden. Alleen het geloof kan ons helpen om iets te gaan begrijpen van deze peilloos diepe poel van het lijden. Door gehoorzaam te worden *“tot de dood, de dood aan een kruis”* (Fil 2,8) nam Jezus het menselijk lijden op zich en plaatste Hij het in het stralende licht van zijn verrijzenis. Door zijn dood heeft Hij de dood eens en voor altijd overwonnen.

In de Veertigdagentijd bereiden wij ons voor op het mysterie van Pasen, dat het licht van de hoop werpt over heel ons leven, zelfs in zijn meeste complexe en pijnlijke aspecten. In de Stille Week zal dit heilsmysterie ons opnieuw worden aangezegd in de beeldende rituelen van het Paastriduüm.

Dierbare broeders en zusters, laat ons

met vertrouwen de weg door de Veertigdagentijd gaan, gesteund door intens gebed, boetedoening en de zorg voor mensen in nood. Laat deze Veertigdagentijd met name een tijd zijn van nog grotere zorg voor de behoeften van kinderen, in ons eigen gezin en in de samenleving als geheel: zij zijn immers de toekomst van de mensheid.

5. Laten wij ons met kinderlijke eenvoud tot God wenden en Hem “*Abba*”, “Vader” noemen, zoals Jezus het ons in het Onze Vader heeft geleerd.

Onze Vader – laten wij dit gebed in de Veertigdagentijd vaak herhalen; laten wij het met veel gevoel herhalen. Door God “onze Vader” te noemen, zullen we beter beseffen dat wij zijn kinderen zijn en dat wij broeders en zusters zijn van elkaar. Dat

zal het ons gemakkelijker maken om ons hart open te stellen voor de kinderen en gehoor te geven aan de oproep van Jezus: “*Wie één zo’n kind bij zich ontvangt in mijn naam, ontvangt Mij*” (Mt 18,5).

In die hoop bid ik voor u allen om Gods zegen, door de voorspraak van Maria, Moeder van het mensgeworden Woord van God en Moeder van heel de mensheid.

Vanuit het Vaticaan, 8 december 2003.

Johannes Paulus II

Vertaling: drs. P.C. de Die